

LAGFÖRSLAG

1.

Lag om verkställighet i Europeiska unionen av beslut om frysning av egendom eller bevismaterial

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

1 § Räckvidd

Beslut om frysning enligt rådets rambeslut 2003/577/RIF (nedan rambeslutet) vilka utfärdats av en rättslig myndighet i en annan medlemsstat i Europeiska unionen verkställs i Finland och beslut om frysning enligt rambeslutet vilka utfärdats av en finsk rättslig myndighet översänds till en annan medlemsstat i Europeiska unionen för verkställighet i enlighet med denna lag.

2 § Definition

Med beslut om frysning avses ett beslut som utfärdats i ett brottmål av en behörig rättslig myndighet i en annan medlemsstat i syfte att tillfälligt förhindra förstöring, omvandling, flyttning, överföring eller överlåtelse av sådan egendom som kan omfattas av förverkande, har förverkats eller kan utgöra bevismaterial.

I de fall där Finland är den översändande staten av ett beslut om frysning avses med beslut om frysning skingringsförbud eller kvarstad enligt 3 kap. i tvångsmedelslagen (450/1987), som meddelas av domstol, tillfälligt skingringsförbud eller kvarstad enligt 3 kap. i tvångsmedelslagen, som meddelas av åklagare, och beslag enligt 4 kap. i tvångsmedelslagen, som meddelas av domstol eller åklagare.

VERKSTÄLLIGHET I FINLAND AV BESLUT OM FRYSNING

3 § Dubbel straffbarhet

En förutsättning för verkställighet av ett beslut om frysning är att den handling som utgör grunden för beslutet utgör brott eller skulle utgöra brott om den hade begåtts i Finland under motsvarande förhållanden. När det gäller skatter och andra avgifter, tullar och valutatransaktioner får verkställighet av beslutet om frysning dock inte vägras av det skälet att lagstiftningen i Finland inte föreskriver samma typ av skatter eller avgifter eller att den inte innehåller samma slags bestämmelser om skatter och andra avgifter, tullar och valutatransaktioner som den utfärdande statens lagstiftning.

Även om en handling inte skulle utgöra brott om den hade begåtts i Finland under motsvarande förhållanden får verkställighet inte vägras på denna grund, om handlingen enligt den utfärdande statens lagstiftning är en handling som avses i 3 mom. och belagd med ett högsta frihetsstraff på minst tre år enligt den utfärdande statens lagstiftning.

De handlingar som avses i 2 mom. är:

- 1) deltagande i en kriminell organisation,
- 2) terrorism,
- 3) människohandel,
- 4) sexuellt utnyttjande av barn samt barnpornografi,
- 5) olaglig handel med narkotika och psykotropa ämnen,
- 6) olaglig handel med vapen, ammunition och sprängämnen,
- 7) korruption,

- 8) bedrägeri, inbegripet bedrägeri som riktar sig mot Europeiska gemenskapernas ekonomiska intressen enligt konventionen av den 26 juli 1995 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen,
- 9) penningtvätt,
- 10) penningförfalskning, inklusive förfalskning av euron,
- 11) IT-brottslighet,
- 12) miljöbrott, inbegripet olaglig handel med hotade djurarter och hotade växtarter och växtsorter,
- 13) hjälp till olovlig inresa och olovlig vistelse,
- 14) mord, grov misshandel, orsakande av svår kroppsskada,
- 15) olaglig handel med mänskliga organ och vävnader,
- 16) människorov, olaga frihetsberövande och tagande av gisslan,
- 17) rasism och främlingsfientlighet,
- 18) organiserad stöld och väpnat rån,
- 19) olaglig handel med kulturföremål, inbegripet antikviteter och konstverk,
- 20) svindleri,
- 21) beskyddarverksamhet och utpressning,
- 22) förfalskning av varor och piratkopiering,
- 23) förfalskning av administrativa dokument och handel med sådana förfalskningar,

- 24) förfalskning av betalningsmedel,
- 25) olaglig handel med hormonsubstanser och andra tillväxsubstanser,
- 26) olaglig handel med nukleära eller radioaktiva ämnen,
- 27) handel med stulna fordon,
- 28) våldtäkt,
- 29) mordbrand,
- 30) brott som omfattas av Internationella brottmålsdomstolens behörighet,
- 31) kapning av flygplan eller fartyg,
- 32) sabotage.

4 §. Andra vägransgrunder

Verkställighet skall vägras om

- 1) intyg enligt 6 § saknas eller är ofullständigt eller uppenbarligen inte motsvarar beslutet om frysning,
- 2) det föreligger immunitet eller privilegier som gör det omöjligt att verkställa beslutet om frysning,
- 3) det omedelbart framgår av uppgifterna i intyget att senare rättslig hjälp enligt 8 § inte är möjlig eftersom saken redan är slutligt avgjord i fråga om det brott som utgör grunden för beslutet om frysning (*ne bis in idem*),
- 4) beslag av en handling, en postförsändelse eller ett telegram inte är tillåtet enligt 4 kap. 2 eller 3 § i tvångsmedelslagen.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. 1 punkten får en tidsfrist föreskrivas för den utfärdande myndigheten inom vilken den skall lämna in eller komplettera eller korrigera intyget.

5 §. Behöriga åklagare

Behöriga att sköta åklagaruppgifter i samband med verkställandet av beslut om frysning är:

- 1) häradsåklagarna inom Helsingfors tingsrätts domkrets, om egendom eller bevismaterial som avses i beslutet om frysning finns inom Helsingfors eller Kouvola hovrätts domkrets,
- 2) häradsåklagarna inom Kuopio tingsrätts domkrets, om egendom eller bevismaterial som avses i beslutet om frysning finns inom Östra Finlands hovrätts domkrets,
- 3) häradsåklagarna inom Uleåborgs tingsrätts domkrets, om egendom eller bevismaterial som avses i beslutet om frysning finns inom Rovaniemi hovrätts domkrets,
- 4) häradsåklagarna inom Tammerfors tingsrätts domkrets, om egendom eller bevismaterial som avses i beslutet om frysning finns inom Åbo eller Vasa hovrätts domkrets.

En i 1 mom. angiven häradsåklagare är behörig om egendomen eller bevismaterialet finns inom flera av de i 1 mom. 1–4 punkten avsedda domkretsarna eller om dess plats inte kan anges med säkerhet eller av annat särskilt skäl, oberoende av inom vilken hovrätts domkrets egendomen eller bevismaterialet som avses i beslutet om frysning finns.

Av särskilda skäl kan även någon annan åklagare än de som avses i 1 mom. vara behörig åklagare.

6 §. Översändande av beslut om frysning till Finland

Den behöriga rättsliga myndighet som utfärdat ett beslut om frysning begär verkställighet av beslutet i Finland genom att översända beslutet eller en kopia av beslutet tillsammans med ett intyg enligt standardformuläret i bilagan till rambeslutet direkt till den behöriga åklagaren enligt 5 § på ett sätt som gör det möjligt att få en skriftlig uppteckning så att den verkställande staten kan fastställa äktheten.

Om de i 1 mom. avsedda handlingarna har översänts till en annan myndighet skall denna vidareända handlingarna till den behöriga åklagaren och underrätta den översändande rättsliga myndigheten om detta.

7 § Språk och översättningar

Intyget skall översändas på finska, svenska eller engelska eller åtföljas av en översättning till något av dessa språk. Den behöriga åklagaren kan också godta intyg som översänts på något annat språk än finska, svenska eller engelska, om inte något annat hinder föreligger för godtagandet.

Den behöriga åklagaren skall se till att intyget översätts till finska eller svenska. Beslutet om frysning behöver inte översättas till finska eller svenska.

8 §. Rättslig hjälp efter frysning

Den behöriga översändande rättsliga myndigheten skall till åklagaren i samband med en ansökan om frysning av egendom eller bevismaterial också översända

- 1) en ansökan om överlämnande av bevismaterialet till den utfärdande staten, eller
- 2) en ansökan om verkställighet av ett beslut om förverkande eller om förverkande, eller
- 3) en ansökan om att egendomen skall hållas kvar i Finland i avvaktan på en ansökan enligt 1 eller 2 punkten. Den beräknade tidpunkten för inlämnandet av den i punkt 1 eller 2 avsedda ansökan skall därvid anges.

Ansökningarna enligt 1 mom. 1 och 2 punkten handläggs på det sätt som har avtalats eller bestämts särskilt.

9 §. Beslut om verkställighet av beslut om frysning

Den behöriga åklagaren beslutar att ett beslut om frysning som utfärdats av en rättslig myndighet i en annan medlemsstat skall verkställas med stöd av denna lag. Åklagaren fastställer frysning av egendom som avses i ett beslut om frysning inom tillämpningsområdet för denna lag, om inte

åklagaren beslutar att vägra verkställighet med stöd av 3 eller 4 § eller att uppskjuta verkställigheten med stöd av 14 §.

Åklagaren skall omgående, om möjligt inom 24 timmar från det att ett beslut om frysning togs emot, meddela sitt beslut enligt 1 mom. till den översändande rättsliga myndigheten.

Innan åklagaren fattar sitt beslut skall han eller hon meddela centralkriminalpolisen och Tullstyrelsen att ett beslut om frysning inkommit. Dessa myndigheter skall utan ogrundat dröjsmål meddela åklagaren om verkställigheten av beslutet om frysning bör skjutas upp med stöd av 14 § 1 mom.

10 §. Verkställighet

Den behöriga åklagaren skall omgående översända ett beslut om frysning som skall verkställas som skingringsförbud eller kvarstad till häradsfogden och ett beslut om frysning som skall verkställas som beslag till förundersökningsmyndigheten för verkställighet på det sätt som föreskrivs i 7 kap. i utsökningslagen och i tillämpliga delar i 4 kap. 2–4 §, 6–10 §, 11 § 1 mom. och 17–19 § i tvångsmedelslagen.

Vid verkställigheten skall de formaliteter och förfaranden som anges av den översändande rättsliga myndigheten följas, om det behövs för att säkerställa att bevismaterialet är giltigt och om dessa formaliteter och förfaranden inte strider mot grundläggande rättsprinciper i Finland.

11 §. Meddelande om att verkställigheten slutförts

När ett beslut om frysning har verkställts, skall den behöriga åklagaren omgående anmäla detta till den översändande rättsliga myndigheten på ett sätt som gör det möjligt att få en skriftlig uppteckning.

12 §. Frysningens varaktighet

En verkställd åtgärd får inte hävas innan ett beslut med anledning av ansökan enligt 8 § 1 mom. 1 eller 2 punkten har fattats.

Den behöriga åklagaren skall föreskriva en tidsperiod inom vilken åtgärden gäller. Innan denna tidsperiod fastställs skall synpunkter om den inhämtas hos den översändande rättsliga myndigheten. Om den översändande rättsliga myndigheten inom denna tid framställer en begäran om saken får åklagaren förlänga giltighetstiden.

Åtgärden skall hävas utan dröjsmål om den översändande myndigheten meddelar att beslutet om frysning har hävts.

13 §. Omöjlig verkställighet

Om det i praktiken är omöjligt att verkställa ett beslut om frysning på grund av att egendomen eller bevismaterialet har försvunnit, förstörts, inte kan återfinnas på den plats som anges i intyget eller om platsen där egendomen eller bevismaterialet finns inte har angetts tillräckligt exakt, trots att den översändande rättsliga myndigheten har konsulterats, skall den behöriga åklagaren underrätta den översändande rättsliga myndigheten om detta utan dröjsmål.

14 §. Uppskjutande av verkställigheten

Den behöriga åklagaren får skjuta upp verkställigheten av ett beslut om frysning om verkställigheten kan inverka menligt på en pågående brottsutredning.

Åklagaren skall utan dröjsmål göra en anmälan om att verkställigheten skjutits upp, med uppgift om skälet till detta, och, om möjligt, hur länge den förväntas bli uppskjuten, till den översändande rättsliga myndigheten på ett sätt som gör det möjligt att få en skriftlig uppteckning.

Så snart skälet för uppskjutandet inte längre föreligger, skall åtgärder vidtas utan dröjsmål för verkställighet av beslutet om frysning och detta skall meddelas den översändande rättsliga myndigheten på det sätt som anges i 2 mom.

15 §. Övriga tvångsmedel

Andra tvångsmedel än skingringsförbud, kvarstad eller beslag får användas för att verkställa ett beslut om frysning, på det sätt som föreskrivs i lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden (4/1994) och i tvångsmedelslagen.

SÖKANDE AV ÄNDRING

16 §. Överklagande angående verkställighet av beslut om frysning

Den som ett beslut om frysning avser kan till tingsrätten hänskjuta åklagarens beslut om verkställighet av beslutet enligt 9 § 1 mom. och om frysningens varaktighet enligt 12 § 2 mom. Vid handläggningen av ärendet följs i tillämpliga delar vad som är föreskrivet i 1 kap. 9 § 2 mom. och 14 § och 4 kap. 13 § i tvångsmedelslagen och i denna lag.

När ett beslut om frysning verkställs i den ordning som föreskrivs för skingringsförbud och kvarstad får verkställigheten i övrigt i tillämpliga delar överklagas i den ordning som är föreskriven om verkställighet av beslut om skingringsförbud och kvarstad.

Behörig tingsrätt i de fall som avses i 1 och 2 mom. är:

- 1) Helsingfors tingsrätt om det i 1 mom. avsedda beslutet har fattats av en häradsåklagare inom domstolens domkrets,
- 2) Kuopio tingsrätt om det i 1 mom. avsedda beslutet har fattats av en häradsåklagare inom domstolens domkrets,
- 3) Uleåborgs tingsrätt om det i 1 mom. avsedda beslutet har fattats av en häradsåklagare inom domstolens domkrets,
- 4) Tammerfors tingsrätt om det i 1 mom. avsedda beslutet har fattats av en häradsåklagare inom domstolens domkrets.

Ett beslut av tingsrätten enligt 1 och 2 mom. får överklagas i tillämpliga delar i den ordning som är föreskriven angående skingringsförbud, kvarstad eller beslag.

Hänskjutande till domstol och överklagande enligt denna paragraf hindrar inte verkställighet av skingringsförbud, kvarstad eller beslag.

17 §. Utredning av materiella grunder

Det är inte möjligt att i Finland pröva de materiella grunderna för ett beslut om frysning som utfärdats av en rättslig myndighet i en annan medlemsstat.

Den behöriga åklagaren skall informera den som beslutet om frysning avser om sätten att söka ändring i den utfärdande medlemsstaten och överlämna kontaktuppgifter till den myndighet i den utfärdande medlemsstaten som lämnar ytterligare information.

18 §. Information till främmande stat

Den behöriga åklagaren skall underrätta den översändande medlemsstatens rättsliga myndighet om överklagandet och om grunderna för yrkandet. Medlemsstaten i fråga kan lämna ytterligare information med anledning av detta.

Slutresultatet av ett överklagande skall anmälas till den översändande rättsliga myndigheten.

ÖVERSÄNDANDE AV BESLUT OM FRYSNING TILL EN ANNAN MEDLEMSSTAT FÖR VERKSTÄLLIGHET

19 §. Behöriga myndigheter

Den åklagare eller den domstol som utfärdat beslutet om frysning fattar beslut om översändande av beslutet om frysning till en annan medlemsstat för verkställighet. En domstol fattar beslutet om översändande på begäran av den åklagare som är behörig att utföra åtal i det aktuella brottmålet.

De åklagare som avses i 1 mom. är behöriga att sköta åklagaruppgifter i samband med översändande av ett beslut om frysning.

20 §. Översändande av beslut om frysning till en annan medlemsstat

Den åklagare eller domstol som utfärdat ett beslut om frysning begär verkställighet av beslutet hos en annan medlemsstat genom att översända beslutet eller en kopia av beslutet tillsammans med ett intyg enligt standardformuläret i bilagan till rambeslutet direkt till behörig rättslig myndighet i den

staten på ett sätt som gör det möjligt att få en skriftlig uppteckning så att den verkställande staten kan fastställa äktheten.

21 §. Språk och översättningar

Intyget skall översättas till det officiella språket eller något av de officiella språken i den mottagande medlemsstaten. Om medlemsstaten i fråga har anmält att den även godtar en översättning till något annat av de officiella språken i Europeiska gemenskapernas institutioner kan intyget översättas till ett språk som medlemsstaten godtar. Ett beslut om frysning som översänds till en annan medlemsstat behöver inte översättas.

Den behöriga åklagaren skall, om det behövs, se till att intyget översätts till ett språk som den mottagande staten förutsätter. Centralkriminalpolisen biträder med översättningen av intyget.

22 §. Rättslig hjälp efter frysning

Åklagaren eller domstolen skall i samband med en ansökan om frysning till den mottagande rättsliga myndigheten också översända

- 1) en ansökan om överlämnande av bevismaterialet till Finland, eller
- 2) en ansökan om verkställighet av ett beslut om förverkande eller om förverkande, eller
- 3) en ansökan om att egendomen skall hållas kvar i den mottagande medlemsstaten i avvaktan på en ansökan enligt 1 eller 2 punkten. Den beräknade tidpunkten för inlämnandet av den i punkt 1 eller 2 avsedda ansökan skall därvid anges.

23 §. Anmälan om hävande av ett beslut om frysning

Om ett beslut om frysning hävs eller förfaller, skall den behöriga åklagaren omgående anmäla detta till den rättsliga myndighet som tagit emot ansökan om frysning.

ERSÄTTNINGAR

24 §. Betalande av ersättning till en annan medlemsstat

Om en annan medlemsstat enligt sin nationella lagstiftning är ansvarig för skada på grund av ett beslut om frysning som utfärdats av rättsliga myndigheter i Finland, skall Finland ersätta den staten för de skadestånd som betalats ut, utom om och i den mån skadan eller en del av skadan uteslutande beror på den andra statens agerande.

Justitieministeriet beslutar om utbetalandet av ersättning.

25 §. Krävande av ersättning av en annan medlemsstat

Om Finland enligt sin nationella lagstiftning är ansvarig för skada på grund av ett beslut om frysning som utfärdats av rättsliga myndigheter i en främmande stat, kan Finland kräva att den medlemsstaten ersätter Finland för de skadestånd som Finland betalat ut till den del skadan inte uteslutande beror på de finska myndigheternas agerande.

Justitieministeriet beslutar om krävandet av ersättning.

IKRAFTTRÄDANDE

26 §. Förhållande till andra lagar och internationella förpliktelser

I fråga om rättslig hjälp som avses i denna lag tillämpas utöver det som är föreskrivet i denna lag även lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden (4/1994) i tillämpliga delar.

I fråga om rättslig hjälp som avses i denna lag gäller dessutom vad som är särskilt avtalat eller bestämt om detta.

27 §. Bemyndigande att utfärda förordning

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

28 §. Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Denna lag träder i kraft den 200 .

Denna lag tillämpas på beslut om frysning som översänds efter ikraftträdandet.

Om en annan medlemsstat efter att denna lag har trätt i kraft tillämpar någon annan lagstiftning än den lagstiftning som avser att genomföra rambeslutet, tillämpar Finland på motsvarande sätt i förhållande till en sådan medlemsstat den lag som gällde innan denna lag trädde i kraft.

2.

Lag om ändring av tvångsmedelslagen

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till 3 kap. 3 § i tvångsmedelslagen av den 30 april 1987 (450/1987), sådan den lyder i lag 646/2003, ett nytt 3 mom och till 6 a §, sådan den lyder i lag 10/1994, ett nytt 4 mom. samt till 4 kap. 15 a §, sådan den lyder i lag 10/1994, ett nytt 5 mom. som följer:

3 kap. Skingringsförbud och kvarstad

3 §

Tillfälliga åtgärder

Om beslut av en i 1 mom. avsedd åklagare har översänts till en annan medlemsstat i Europeiska unionen som ett beslut om frysning enligt lagen om verkställighet i Europeiska unionen av beslut om frysning av egendom eller bevismaterial (/2005), hävs åtgärden dock endast i det fall att yrkandet om skingringsförbud eller kvarstad inte har framställts hos domstolen inom en vecka från det att åklagaren informerades om verkställigheten av den tillfälliga åtgärden. Myndigheten i den medlemsstat där verkställighet för den tillfälliga åtgärden begärts skall omgående underrättas om hävandet av åklagaren.

6 a §

Beslut om skingringsförbud och kvarstad när en främmande stat har begärt rättshjälp

I fråga om beslut om frysning som inkommit från en medlemsstat i Europeiska unionen och som avses i lagen om verkställighet i Europeiska unionen av beslut om frysning av egendom eller bevismaterial (/2005) följs bestämmelserna i den lagen i stället för 1–3 mom.

4 kap. Beslag

15 a §

Beslut om beslag när en främmande stat har begärt rättshjälp

I fråga om beslut om frysning som inkommit från en medlemsstat i Europeiska unionen och som avses i lagen om verkställighet i Europeiska unionen av beslut om frysning av egendom eller bevismaterial (/2005) följs bestämmelserna i den lagen i stället för 1, 2 och 4 mom. I dessa fall får en begäran enligt 3 mom. framställas hos domstolen av en åklagare som avses i 9 § 1 mom. i nämnda lag eller av förundersökningsmyndigheten.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag om ändring av 2 kap. 13 § 3 mom. i lagen om internationellt samarbete vid verkställighet av vissa straffrättsliga påföljder

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 16 januari 1987 om internationellt samarbete vid verkställighet av vissa straffrättsliga påföljder (21/1987) 2 kap. 13 § 3 mom., sådant det lyder i lag 9/1994, som följer:

2 kap. Verkställighet i Finland av påföljd som har bestämts i en främmande stat

13 §

Vid säkerställande av verkställigheten av en förverkandepåföljd enligt denna lag skall tvångsmedelslagen (450/1987), lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden (4/1994) och lagen om verkställighet i Europeiska unionen av beslut om frysning av egendom eller bevismaterial (/2005) följas.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag om ändring av 24 § och 27 § 1 mom. i lagen om samarbete mellan Finland och de övriga nordiska länderna vid verkställighet av domar i brottmål

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 20 juni 1963 om samarbete mellan Finland och de övriga nordiska länderna vid verkställighet av domar i brottmål (326/1963) 24 § och 27 § 1 mom., sådana de lyder i lag 142/2001, som följer:

24 §

Begäran som avses i 1, 5, 10 och 17 § framställs av vederbörande myndighet i Danmark, Island, Norge och Sverige. Brottspåföljdsverket avgör om begäran enligt 5, 10 eller 17 § skall bifallas. Rättsregistercentralen fattar beslut om bifall till begäran enligt 1 §.

27 §

Begäran som avser verkställighet enligt 8 § eller anordnande av övervakning av i 15 eller 22 § förutsatt övervakning i Danmark, Island, Norge och Sverige framställs av brottspåföljdsverket. Begäran som avser verkställighet enligt 4 § framställs av rättsregistercentralen.

Denna lag träder i kraft den 20 .